

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ ТА ВИРОБНИЦТВО ОРГАНІЧНИХ ПРОДУКТІВ

Якимчук Т. В., асистент
Національний університет харчових технологій

Одним з основних напрямів державної політики з питань національної безпеки України є забезпечення продовольчої безпеки. Відповідно до чинного законодавства Міністерство економічного розвитку і торгівлі щороку повинно складати звіт про стан продовольчої безпеки за визначеними на державному рівні індикаторами. Результати проведеного аналізу можуть бути підґрунтям для оцінки попередніх зусиль та розробки рекомендацій щодо напрямів удосконалення роботи у сфері забезпечення продовольчої безпеки.

Крім того, у зв'язку з демографічними та природно-екологічними чинниками питанням продовольчої безпеки приділяється увага не тільки української, але і світової спільноти. Складається міжнародний рейтинг для 109 країн світу стосовно стану продовольчої безпеки (Глобальний індекс продовольчої безпеки). Відповідно до даного рейтингу, у 2014 році Україна посідала 52-е місце з індексом у 56,4 бали [1]. З-поміж всіх показників, які приймались до уваги при розрахунку індексу, найвище значення було отримано за показниками якості та безпечності (66,7 балів). Показник безпечності, хоч і не аналізується у звіті про стан продовольчої безпеки України, проте є важливою її складовою. В нашій країні потреби кожного громадянина в харчуванні повинні бути забезпечені шляхом виробництва достатньої кількості продовольства належної якості [4].

Якість харчової продукції регулюється Законом України «Про безпечність та якість харчових продуктів». Під безпечним харчовим продуктом розуміють той, «який не створює шкідливого впливу на здоров'я людини безпосередньо чи опосередковано за умов його виробництва та обігу з дотриманням вимог санітарних заходів та споживання (використання) за призначенням» [2]. Тож, всі продукти харчування, які надходять до кінцевого споживача згідно з

законодавством повинні бути безпечними та якісними, а значить завдання суб'єктів господарювання – виробити відповідну продукцію.

Якість продукції привертає з кожним роком все більше уваги і серед самих споживачів у зв'язку зі зростаючою тенденцією до здорового способу життя – їх цікавить склад продукції, вплив окремих її складових на людський організм тощо. Виробники, користуючись цим, прагнуть підвищити привабливість своєї продукції в очах існуючих та потенційних клієнтів, а тому акцентують увагу на корисних чи на відсутності шкідливих складових у складі продукції. При цьому, називаючи продукцію натуральною, біо-продукцією, екологічно чистою чи/та органічною, не завжди задовольняють очікування споживачів.

Органічна продукція, згідно з Законом України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» [3], – це та продукція, яка була отримана в результаті сертифікованого виробництва згідно з вище згаданим законом. Відповідно, неорганічна або традиційна продукція не означає низьку якість чи небезпеку для здоров'я. Проте продукція з позначкою «органічна» сприймається покупцями як більш корисна, а тому вони готові платити дещо вищу ціну за подібну продукцію. Порівняно висока ціна на органічну продукцію обумовлена додатковими витратами, які, крім іншого, пов'язані з її сертифікацією. У зв'язку з високою вартістю споживачами органічної продукції є переважно люди з середнім та високим рівнем доходів, більшість з яких – мешканці міст. Значна частина продукції експортується.

В Україні згідно з останніми науковими дослідженнями та публікаціями в останні роки спостерігалась тенденція збільшення виробництва органічної продукції.

Таким чином, забезпечення продовольчої безпеки та забезпечення виробництва якісних та безпечних продуктів харчування – важливі завдання держави. Виробництво органічної продукції дозволяє підвищити її якість, проте виникає питання: чи спроможне виробництво органічної продукції забезпечити продовольчу безпеку країни за основними її принципами та критеріями. Дане питання визначає напрям подальших досліджень.

Література

1. Глобальний індекс продовольчої безпеки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://foodsecurityindex.eiu.com>.
2. Закон України «Про безпечність та якість харчових продуктів» №771/97-вр від 1.01.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80>.

3. Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» №425-18 від 3.09.2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/425-18>.

4. Наказ Мінекономрозвитку від 29.10.2013 р. №1277 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://me.kmu.gov.ua>.